

Głos Wielkopolski

Rok I

Poznań, środa, 17 października 1945 r.

Nr 231

Doniosłe wydarzenie

Polski minister spraw zagranicznych Wincenty Rzymowski udał się do Stanów Zjednoczonych, by w imieniu Polski podpisać Statut Narodów Zjednoczonych.

Aby móc ocenić doniosłość tego aktu politycznego, musimy cofnąć się myślą do tych dni, gdy przedstawiciele narodów sprzymierzonych jeszcze przy akompaniamencie wojennego zgiełku obradowali w San Francisco nad przyszłą organizacją pokoju.

I choć społeczeństwo polskie z entuzjazmem i z wielkim zainteresowaniem śledziło przebieg konferencji, jednak entuzjazm ten nie był pozbawiony posmaku goryczy.

Tam, gdzie decydowały się losy pokoju i świata, brakło głosu przedstawiciela państwa polskiego. Wiemy, że mieliśmy tam swych przyjaciół, że reprezentanci demokracji występowali niejednokrotnie w obronie naszych interesów, naszego prestiżu.

Jednak naówczas jeszcze Rząd Tymczasowy nie był uznany przez większość państw świata.

Nonsens tego paradoksalnego położenia rzucał się każdemu Polakowi w oczy nieprzeartą siłą argumentu: Oto naród, który poniósł największe ofiary w tej wojnie, naród, który chwycił pierwszy za broń, dziś nie ma prawa zasiąść jak równy z równymi do stołu obrad. Wiedzieliśmy, że nie w proceduralno-formalistycznym postępowaniu należy szukać winowajcy. Nie, winę za ten paradoksalny i krzywdzący nas stan rzeczy ponosił w pierwszym rzędzie obóz bankrutów politycznych z londyńskiego rządu emigracyjnego, który czynił wszystko, by podważyć dobre imię Polski, by poniżyć nas w oczach świata i coute que coute wpływów swych w niektórych kołach politycznych za granicą nie utracić.

Rzeczywistość okazała się jednak twardą szkołą dla głupców politycznych. W świetle tej rzeczywistości widzimy dopiero jak beznadziejne było to kurczowe trzymanie się balastu, w chwili, gdy naród polski zdecydowanie postanowił wyrzucić balast za burzę.

Mineło kilka miesięcy. Dziś po uznaniu Rządu Jedności Narodowej przez wszystkie niemal państwa — Polska na arenie światowej nabiera coraz większego znaczenia i powagi. Sukcesy naszego państwa zarówno w dziedzinie polityki wewnętrznej jak i zagranicznej stanowią gwarancję naszej potęgi i znaczenia w świecie.

Oto, po raz pierwszy od chwili odzyskania niepodległości, minister spraw zagranicznych demokratycznego Rządu Polskiego zawiązał w gościnne progi Stanów Zjednoczonych. Fakt ten będzie nie tylko udokumentowaniem odrodzenia się naszego stanowiska w świecie, lecz stanie się także, co może jest nie mniej ważne, wielką manifestacją przyjaźni polsko-amerykańskiej.

Już niejednokrotnie podkreślaliśmy więzy, jakie nas łączyły i łączą z wielkim narodem Ameryki. Nie tylko historia naszych obu krajów ma wspólnie zapisane kartki bohaterstwa i walki. Kościuszko, Pułaski to nie jedyni bojownicy o wolność i demokrację, którzy zginęli na bratniej ziemi. Zarówno pierwsza wojna światowa jak i ostatnia, która jeszcze mocniej zjednoczyła narody walczące przeciw faszyzmowi, dowodzą, że wspólny nam duch demokracji, wolności i braterstwa przetrwał najgorsze próby i zwyciężył. My Polacy mamy wiele, bardzo wiele do zawdzięczenia bohaterskiej postawie narodu amerykańskiego, jego mądrej i przewidującej polityce, wreszcie jego zdecydowaniu jeśli idzie o poparcie interesów Polski.

Ameryka, zerwawszy ze zgubną izolacjonistyczną polityką, śmiało wkroczyła na drogę współpracy z narodami sprzymierzonymi. Rozumując, że w jedności siła, nie zawahała się przed polityką pojednania i ustępstw, które li tylko są kompromisem na rzecz wspólnego pokoju. My z całą satysfakcją możemy oceniać dodatnie skutki takiej polityki.

Tak jak nie byłoby zwycięstwa nad faszyzmem bez udziału ZSRR i Wielkiej Brytanii w wojnie, tak nie byłoby go bez udziału

Witamy zwycięskich bohaterów

OBYWATELE!

Wracają zdemobilizowani!

Ci, którzy w szeregach Wojska Polskiego krwawym szlakiem od Lenino do Berlina dźwigali sztandar biało-czerwony — symbol żyjącej Polski — ci, którzy bagnetem zakreślili granice Ojczyzny na Odrze i Nisie — ci, którzy obok żołnierzy wielkiego sojusznika — Związku Radzieckiego przelewali krew na polach bitew mocno zapisanych w historii tej wojny — wracają, by podjąć trud dźwigania z ruin Ojczyzny.

Wracają żołnierze, podoficerowie, oficerowie, robotnicy, rolnicy i inteligenci — wszyscy bracia nasi, — którzy po złożeniu munduru mają pójść za plugiem, stanąć przy warsztatach, zasiąść przy biurkach — każdy według kwalifikacji i rozpoczynając pracę twórczą jak twórczym było ich rzemiosło żołnierskie.

OBYWATELE!

Powitanie powracających do pokojowej pracy rezerwistów z całą pewnością odpowiadać będzie tym serdecznym uczuciom przywiązania, miłości

General Eisenhower udekorował Marszałka Polski

Warszawa, 16. 10. (Obsl. własna). — Doświadczony z Kwatery Głównej z Frankfurtu nad Menem, że general Eisenhower udekorował

Naczelnego Dowódcę Wojska Polskiego — Marszałka Rolę-Zymierskiego, orderem „Legion of Merit”.

Energia atomowa dla dobrobytu ludzkości

Nowy Jork, 16. 10. (Polpress). — Podczas wizyty w swym rodzinnym stanie Missouri, prezydent Truman wygłosił w mieście Carruthersville przemówienie, w którym oświadczył m. in.: „Nie wolno nam dopuścić do nowej wojny światowej, która by przyniosła zagładę światu. Wiemy wszyscy obecnie, jak straszliwe są skutki bomby atomowej. Ale pamiętajmy, że dopiero rozpoczęliśmy badanie nad użytkowaniem energii atomowej. Energia atomowa, użytkowana w sposób właściwy, może stać się największym epokowym wynalazkiem ludzkości. Rozumiemy, że ugruntowanie pokoju jest może tak samo trudne, jak trudna była w czasie wojny droga do zwycięstwa. Jeżeli narody dojdą do przekonania, że dobro ogółu, dobro całego świata ma dużo większe znaczenie niż korzyści indywidualne, które jeden naród może osiągnąć kosztem drugiego, wtedy będziemy mogli użyć energię atomową w ten sposób, że osiągniemy dobrobyt i szczęście na całym świecie.”

Moskwa, 16. 10. (Polpress). — Tass podaje z Londynu, że w związku z informacjami z Waszyngtonu, dotyczącymi protestu uczonych Stanów Zjednoczonych przeciw zachowaniu tajemnicy bomby atomowej, gazeta angielska „Evening News” stwierdza, że znani uczeni angielscy także organizują się do walki, przeciw zagrażającemu ludzkości zastosowaniu wielkiego wynalazku.

Jeden z wybitnych uczonych pracujący nad wynalezieniem bomby atomowej oświadczył, że skoro ani polityczne, ani wojskowe władze nie są skłonne zająć się pokojowym zastosowaniem tego wynalazku, to uczeni powinni zabrać głos, a nie siedzieć w laboratoriach i milczeć. Dlatego też uczeni, którzy poczuwają się do odpowiedzialności, zamierzają ogłosić wspólną deklarację o bombie. Rozbili oni atom, aby odkrycie wykorzystać dla dobra ludzkości, a nie po to, aby stało się ono przyczyną nowych, wielkich nieszczęść.

Hitlerowcy podnoszą głowę

Moskwa, 16. 10. (Polpress). W związku z ustawą nr 2 wydaną przez Radę Kontroli w Berlinie, w sprawie likwidacji organizacji hitlerowskich komentator radia moskiewskiego podkreśla, że ustawa ta została uchwalona w chwili, w której reakcja hitlerowska z powrotem podejmuje swą działalność. Po klęsce hitlerowcy przychcą się, lecz obecnie liczą, że burza minie, i wychodzą na światło dzienne. W tym stanie rzeczy nikogo nie dziwi propozycja Leya, skierowa-

wana do Forda. Przedstawiciele karteli amerykańskich pragną wznowić współpracę z monopolami niemieckimi. Przemysłowiec hitlerowski Rothbart, oświadczył niedawno, że pewne koła zwróciły się do niego z propozycją opracowania planu odbudowy przemysłu niemieckiego. Komentator radia moskiewskiego wyraża przekonanie, że sąd w Norymberdze będzie ważnym etapem w walce o wytepienie faszyzmu.

Serce Chopina

Kult Chopina żywi cały świat kulturalny. Muzyka jego podbiła wszystkie narody swym niezwykłym pięknem i bogactwem, każąc wierzyć w nieśmiertelną moc ducha polskiego. Jakkolwiek doczesne szczątki genialnego mistrza tonów pozostały na ziemi francuskiej, na zacisznym cmentarzu Montmartre, serce jego spoczywało w kościele św. Krzyża w naszej stolicy, w tym mieście, które było jego największą dumą i miłością.

W żalobnych dniach niewoli — kościół św. Krzyża był portem wiary i niezłomnej nadziei. Nieśmiertelne mazurki i polonezy Chopina wykonywane z pietyzmem na różnych tajnych koncertach i zebraniach, akademiach i uroczystościach — krzepiły zniechęconą hitlerowską katę dusze, odbijały się szerokim echem po całej Polsce — wieszcząc bliższe lepsze jutro. Wśród huku armat i detonacji bomb, w szalejącym przez 5 lat huraganie wojennym muzyka Chopina przypominała i poza granicami kraju i za oceanem na drugiej półkuli całym światu, że Polska żyje i walczy. Jakże często na falach eteru ręce muzyków potrafiły wyzwarować przedziwny nastrój — nastrój wielkiego piękna i nieśmiertelności sztuki. W tej skupionej i natchnionej muzyce zmaterializował się duch i czar duszy polskiej. Muzyka ta miała również swoją ważką wymowę polityczną, przypominając stale światu o supremacji polskiej kultury artystycznej nad

hitlerowskim barbarzyństwem. Słusznie nazwał Schumann Chopina najpoetyczniejszym i najdumniejszym duchem swego czasu. Ten majestat imienia polskiego reprezentuje on godnie poprzez wieki, będąc najlepszym ambasadorem naszej sprawy.

W tragicznych dniach sierpnia 1944 r., gdy mury bohaterskiej Warszawy rozpadły się w proch i w pył pod młódką przewagą wroga a mieszkańcy jej wypędzeni ze swych domostw szli na najgorszą tulaczkę, musiało również i serce mistrza opuścić mury stolicy. Przechowywane z pietyzmem poza miastem w pobliskim Milanówku, wraca w dniu dzisiejszym, w 96-tą rocznicę śmierci Fryderyka Chopina, triumfalnie na swe dawne miejsce spoczynku, w mury kościoła św. Krzyża. Wielkie to serce wraca tak, jak wróciły w mury okaleczonej stolicy tysiące innych serc żywych, gnanych ku miastu najzardziejszym pragnieniem i tęsknotą budowania nowej, piękniejszej Warszawy i całej Polski.

Tydzień uroczystości Chopinowskich, organizowanych przy Instytucie Fryderyka Chopina, będzie manifestacją kultury i tężyzny narodowej, mającej siłę tworzenia i budowania swej niepodległości od podstaw, przepojonej tym gorącym umiłowaniem Ojczyzny, jakim tchnęło serce naszego największego kompozytora.

Teodor Smielowski

Stanów Zjednoczonych. Tak, jak bez ich udziału nie może być mowy o pomocy gospodarczej dla narodów Europy. I gdy min. Rzymowski zapełni lukę — puste miejsce wśród podpisów innych państw pozostawione dla Polski — przypieczętuje tym nie tylko nasz udział w zespole narodów miłujących pokój, nie tylko nasz rosnący z dnia na dzień prestiż i znaczenie, lecz także aktem tym, dokonany na ziemi amerykańskiej, w obecności gościnnych gospodarzy zadokumentuje drogą naszym

com przyjaźń z jednym z najwybitniejszych sygnatariuszy Karty Narodów Zjednoczonych. Mielimy nadzieję, że Polonia Amerykańska, która niejednokrotnie miała okazję przekonać się o dobrej woli i szczerzej przyjaźni swej przybranej ojczyzny do narodu polskiego — stanie się tym czynnikiem, który potrafi nie wspólnej sympatii jaką żywią do siebie oba narody, przemienić w trwałe więzy i stworzyć tak potrzebny nam dziś pomost do obopólnego zrozumienia i poznania.

i czci, jakie żywi demokracja polska dla swojej walecznej, ofiarnej i zwycięskiej Armii.

Powitanie nie może jednak ograniczyć się do krótkotrwałego okazania powracającym sympatii i entuzjazmu.

Powitanie powinno spowodować trwałą pomoc i opiekę, dając możliwość rezerwistom przetrwać przełomowy w ich życiu okres i jak najprędzej zdobyć należną sobie pracę i dobrobyt.

Do zaopiekowania się zdemobilizowanymi powołany jest obok władz państwowych — czynnik społeczny. Nie wolno nikomu zapomnieć o długu wdzięczności wobec żołnierzy — obecnie zdemobilizowanych i rezerwistów.

OBYWATELE!

Kiedy do drzwi waszych zapuka kwestarz — niechże nie odejdzie bez waszej ofiary.

Niechaj nikt nie odmówi szybkiej i skutecznej pomocy tym, którzy wracają — w ramach tygodnia pomocy zdemobilizowanym od dnia 16. X. do 22. X. br. oraz w ciągu okresu demobilizacji.

Wszyscy opiekujmy się zdemobilizowanymi!

Komitet Pomocy

Zdemobilizowanym.

Od dnia 16. X. do 22. X. br. trwa Tydzień Pomocy Zdemobilizowanym, w ramach którego odbędą się zbiórki uliczne oraz sprzedaż nalepek okiennych na pomoc zdemobilizowanym.

I-sza dywizja odznaczona Orderem „Virtuti Militari” i Krzyżem Grunwaldu

Siedlce, 16. 10. (Polpress). — W dniu 12 bm., w rocznicę bitwy pod Lenino, Naczelnym Dowódcą W. P. Marszałek Rola-Zymierski nadał I-iej Dywizji im. Tadeusza Kościuszki Krzyż „Virtuti Militari” IV klasy i Order Grunwaldu III klasy.

Oświadczenie ministra Rzymowskiego

Waszyngton, 16. 10. (Obsl. własna). — Z Waszyngtonu donoszą: Minister spraw zagranicznych W. Rzymowski, wręczając amerykańskiemu sekretarzowi stanu Byrnesowi dokument ratyfikacyjny karty Narodów Zjednoczonych, złożył jednocześnie deklarację oficjalną protestującą przeciwko wyłączeniu Polski z konferencji Narodów Zjednoczonych w San Francisco i stwierdzającą nienaruszalność granic Polski. Minister Rzymowski podkreślił również konieczność wyeliminowania ośrodków faszystowskich, co jest interpretowane jako aluzja do Argentyny i Hiszpanii.

Polska misja wojskowa w Londynie

Warszawa, 16. 10. (Polpress). Do Londynu wyjechała polska misja wojskowa z gen. Modelskim na czele. Zadaniem misji jest uzgodnienie warunków objęcia dowództwa i powrotu oddziałów polskich do kraju.

Okręg morski AK wyszedł z konspiracji

Polpress otrzymał do opublikowania oświadczenie następujące:

W imieniu Okręgu Morskiego AK zgłaszam akces do deklaracji płk. Radosława o wyjściu z konspiracji z dniem 11. 10. 45 r.

Komisje terenowe dla praktycznego przeprowadzenia spraw likwidacji sieci terenowej zostają utworzone w Sopocie oraz Bydgoszczy.

(-) Baca mjr.

p. o. Kmdta Okr. Morskiego

Stosunki rumuńsko-polskie

Bukareszt, 16. 10. (Polpress). Sześć rumuńskiej delegacji handlowej, która niedawno wróciła z Polski, Cristureanu oświadczył, że przedstawiciele Rumunii są szczerze wzruszeni przyjęciem, jakie władze polskie im okazały. Minister Jędrzychowski — powiedział Cristureanu — przy podpisaniu traktatu handlowego podkreślił wolę utrzymania przyjaźni polsko-rumuńskiej i zwrócił uwagę na perspektywę rozwoju stosunków handlowych między tymi dwoma krajami. Sześć delegacji rumuńskiej wyraził przekonanie, że trudności transportowe zostaną pokonane i zapowiedział, że w najbliższym czasie Rumunia otrzyma węgiel śląski.

Przywrócenie łączności telegraficznej między Rumunią a Polską

Bukareszt, 16. 10. (Polpress). W dniu 7. października została nawiązana bezpośrednia łączność telegraficzna między Bukaresztem a Warszawą.

Francuski pociąg sanitarny opuścił Warszawę

Warszawa, 16. 10. (Polpress). Po południu dnia 15 października br. opuścił Warszawę francuski pociąg sanitarny, udając się do Paryża. Pociąg ten, będący na usługach francuskiego ministerstwa dla spraw deportowanych, ferców wojennych i inwalidów, zabrał z Polski 250 pasażerów, w tym około 200 Francuzów z Alzacji i Lotaryngii, wracających do kraju, po zwolnieniu ich z niewoli.

Związek Radziecki rzeka się dostaw węgierskich

Belgrad, 16. 10. (Polpress). Agencja „Tanjug” twierdzi, że Związek Radziecki rzekł się dostaw pszenicy z Węgier, należnych mu na podstawie układu o zawieszeniu broni.

Dnia 15 października 1945 r. zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., przeżywszy lat 75, mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, teść i dziadek, śp.

Seweryn Andrzejewski

Sodalis Marianus

emer. kontroler Ubezpiecz. Krajowej, b. długoletni dyrygent chóru i prezes Tow. św. Wincętego a Paulo Kościoła Bożego Ciała. Nabożeństwo żałobne za spokój duszy Zmarłego odprawi się w czwartek, 18 bm., o godz. 9 w kościele Bożego Ciała, a wyprawienie zwłok tego samego dnia o godz. 11.30 z kaplicy parafii Bożego Ciała w Dębcu.

W ciężkim smutku pogrążeni żona i dzieci

Poznań, ul. Żupańskiego 6a, m. 19.

10116

Dnia 14 października 1945 zmarł po kilku dniach ciężkiej choroby nasz najdroższy jedyny syn

Włodzinek Pazgrat

nr. 30. 12. 1943 r.

W ciężkim smutku pogrążeni

rodzice i krewni.

Sulechów, ul. Armii Czerwonej 22

10011

Tadeusza Czapl

Nadradcy Górniczego b. Dyrektora Departamentu Przemysłu i Handlu

odprawiona zostanie msza św. żałobna w piątek 19 października r. o godz. 8-mej w kościele Zbawiciela przy ul. Fredry.

Rodzina.

TŁOKI

do samochodów i motocykli kupujemy w każdej ilości

ERGE-MOTOR

POZNAŃ, ul. Mylna 38/40

Komplety całego osłony przebiekowej

„Tasso“

dla wielkich i średnich przedsiębiorstw w solidnym i estetycznym polskim wykonaniu; praktyczne oraz trwałe aparaty i druki polecane

Fo „Tasso“ w/ Tadeusz Sobaszek Poznań, ul. Skrzyta 8, m. 8, boczna ul. Matejki. 9828

PAŃSTWOWA FABRYKA

„PEBECO“

w Poznaniu, Chlebowa 4/8

zakupi aparat do odpelniania ampulek

jak również

poszukuje blacharza (Płaca do omówienia)

Księgowy(wa)

bilansista potrzebny od 1 listopada br. Zgłoszenia wraz z życiorysem i odpisami świadectw nadsyłać pod adresem:

„ROLNIK“ w Kępnie

Do objęcia koncesjonowane placówki

powiatowych podhurtowników na złom, ewtl. inne odpady na Pomorze Zachodnie. Pomoc w osiedleniu i założeniu przedsiębiorstwa.

Informacje Wojewódzka Hurtownia Surowców na Pomorze Zachodnie, Koszalin, ul. Zwycięstwa 42, lub przedstawiciel, Poznań, ul. Kraszewskiego 28.

Spółdzielnia Fryzjerów

Poznań, ul. Woźna 10

Aparaty do trwałej ondulacji — osobne grzejniki i części elektryczne i parowe — płyny do trwałej ondulacji — farby na włosy, oraz wszelkie inne przybory fryzjerskie stale na składzie.

Reklama współdziała w odbudowie kraju

Państwowe Zakłady Samochodowe

nr 3

w Poznaniu ul. Strumykowa 12/13

przyjmą

do kapitalnych remontów i napraw samochody ciężarowe i osobowe wszelkich typów

10106

Wykonujemy w krótkim terminie po cenach niższych

wulkanizację opon i detek

Polecamy opony samochodowe różnych rozmiarów, nowe, używane i protektorowane po cenach urzędowo ustalonych

„OGEHEI“

Zakłady wulkanizacyjne i protektorownia opon

Poznań-Wschód, ul. Rzečna 1—5

9961

Państwowe Zakłady Samochodowe

nr 3

w Poznaniu ul. Strumykowa 12/13

przyjmą do pracy

rutynowych monterów i tapicerów samochodowych oraz kilku rutynowych kalkulatorów przemysłu samochodowego.

Zgłoszenia z wnioskiem i życiorysem w podwójnym wykonaniu należy kierować do Wydziału Personalnego

10107

Skład konsygnacyjny nr 25

Południowo-Zachodniego Zjednoczenia Przemysłu Szklanego na Okręg Kaliski

poleca po cenach hurtowych wszelkie artykuły wchodzące w zakres przemysłu szklanego, jak: Szkło okienne

Galanteria stołowa Kalamarze biurowe i szkolne Butelki do piwa i limonjady Butelki apteczne itp.

Biurowe i składy:

Kalisz, ul. Majkowska 2 w podwórzu

k492

Advertisement for Włodzinek Pazgrat, including contact information and details of the deceased.

Advertisement for Tadeusza Czapl, including details of the deceased and funeral arrangements.

Advertisement for ERGE-MOTOR, a car and motorcycle parts store in Poznań.

Large advertisement for Wolne posady (vacancies) in various professions, including dentistry, mechanics, and education.

Advertisement for Kasek na kaszanki (casseroles) with contact information.

Advertisement for PIECZĘCIE KAUCZUKOWE (rubber stamps) by P. Chmielewski.

Advertisement for W jednej tubie (in one tube) dental products, including Dentasa-Lux.

Advertisement for Wszelkie czasopisma i dzienniki (all newspapers and magazines) and Wydział kolportażu (distribution office).

Advertisement for Księgowy(wa) (accountant) position.

Advertisement for Do objęcia koncesjonowane placówki (for concessioned points).

Advertisement for Spółdzielnia Fryzjerów (barbers' cooperative) and their services.

Advertisement for Ogłoszenia drobne (small advertisements) and Wolne lokale (vacancies).

Advertisement for Państwowe Zakłady Samochodowe (State Vehicle Works) regarding car repairs.

Advertisement for Państwowe Zakłady Samochodowe (State Vehicle Works) regarding car repairs and recruitment.

Advertisement for Skład konsygnacyjny nr 25 (consignment shop) and Wolne lokale (vacancies).

Large advertisement for Ogłoszenia drobne (small advertisements) containing numerous classified ads for various services, goods, and jobs.